

Sygn. akt II K 50/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 04 grudnia 2015 roku

Sąd Rejonowy w Łęczycy, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący – **SSR Kinga Brykalska - Stępień**

Protokolant - staż. Marta Granosik, staż. Agata Antosiak, sekr. sąd. Karolina Kruszyniak, st. sekr. sąd. Ewa Juszcak, staż. Ewelina Józwiak

przy udziale Prokuratora Marzeny Kaźmierskiej

po rozpoznaniu na rozprawie w dniach 10 grudnia 2014r., 11 lutego 2015r., 08 maja 2015r., 01 lipca 2015r, i 30 listopada 2015r.

sprawy **S. U.**, syna B. i J. z domu K., urodzonego w dniu (...) w Ł.,

oskarżonego o to, że:

w okresie od 02 października 2013 roku do 03 października 2013 roku w G. woj. (...), usunął cztery znaki graniczne wyznaczające granice działek nr (...) należącej do Zakładu Karnego w Ł. i nr 75 nie należącej do S. U.,

tj. o czyn z art. 277 kk

orzeka:

1. w miejsce zarzucanego czynu oskarżonego S. U. uznaje za winnego tego, że w dniu 2 października 2013 roku w G. woj. (...) usunął 2 znaki graniczne umieszczone przez uprawnionego geodetę oraz określające przebieg granic działek nr (...) położonych w G. woj. (...), czym wypełnił dyspozycję art. 277 kk i za to na podstawie art. 277 kk wymierza mu karę grzywny w wymiarze 100 (stu) stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 (dziesięciu) złotych,
2. na podstawie art. 46 § 1 kk zobowiązuje oskarżonego do naprawienia wyrządzonej szkody poprzez przywrócenie stanu poprzedniego, tj. umieszczenie w sposób wymagany przez prawo dwóch usuniętych znaków granicznych wyznaczających granice działek nr (...) w G.,
3. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 203,60 (dwieście trzy i 60/100) złotych oraz opłatę w wysokości 100 (stu) złotych.

Sygn. akt II K 50/15

UZASADNIENIE

Oskarżony S. U. jest właścicielem działki nr (...) położonej w G.. M.in. co do tej działki w dniu 21 stycznia 1980 roku została sporządzona umowa przekazania własności i przekazania gospodarstwa rolnego przez rodziców oskarżonego S. U. na jego rzecz.

Natomiast Skarb Państwa jest właścicielem działki nr (...) położonej w G., a Zakład Karny w G. posiada tę działkę w trwałym zarządzie. Ojciec oskarżonego został wywłaszczony z tejże działki w dniu 28 marca 1959 roku decyzją (...) w Ł..

Działka nr (...) ma kształt nieregularny, w części północno/zachodniej graniczy ona z działką nr (...).

/mapa k. 19, k. 141, wykaz nieruchomości k. 139-140, treść KW nr (...) k. 20-25, umowa k. 128-129, załącznik k. 130, zaświadczenie k. 134 /

W 2013 roku w Zakładzie Karnym w G. odbyła się kontrola dotycząca otrzymywania dotacji z UE, w której stwierdzono uzyskiwanie dotacji z niewłaściwego obszaru.

/zeznania świadka A. R. k. 94/

Pomiędzy ZK w G. a oskarżonym powstał spór co do obszaru działki nr (...) oraz przebiegu granic pomiędzy nią a działką nr (...). Doszło do rozmowy pomiędzy dyrektorem ZK w G. a oskarżonym co do wydzierżawienia części działki nr (...).

Oskarżony nie zgodził się na propozycję dyrektora ZK wydzierżawienia działki, wówczas dyrektor ZK w G. zdecydował o wznowieniu północnych i zachodnich części granic działki nr (...), zlecając wykonanie tych czynności geodecie A. S. (1). Oskarżony został poinformowany o terminie wykonania prac geodezyjnych.

/wyjaśnienia oskarżonego k. 87, zeznania świadka A. R. k. 94-95, zeznania świadka A. S. k. 88/

W dniu 5 lipca 2013 roku oskarżony wniósł do Sądu Rejonowego w Kutnie o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości działki stanowiącej część działki nr (...).

/wniosek k. 75-78/

W dniu 11 lipca 2013 roku geodeta A. S. (1), na zlecenie ZK G., przeprowadzał czynności stabilizacji punktów granicznych i wznowienia granic działki nr (...) m.in. z działką nr (...), oraz innymi działkami należącymi do innych rolników. Podczas prac obecni byli właściciele graniczących działek, przedstawiciele ZK w G.. Obecny był również oskarżony, otrzymał wcześniej stosowne zawiadomienie, wiedział jakie prace będą wykonywane, jednak po krótkim czasie, zdenerwowany opuścił teren pomiarów. W tym czasie część słupków była już kopana w ziemię, była widoczna.

/wyjaśnienia oskarżonego k. 87, zeznania świadka A. S. k. 88- 89, zeznania świadka A. R. k. 95/

Prace geodety polegające na wznowieniu granic przebiegały sprawnie i w dniu 11 lipca 2013 roku A. S. (1) wykonał prace polegającą na wznowieniu granicy i stabilizacji punktów granicznych. Po ustaleniu przebiegu granicy, zostały wkopane betonowe słupki o długości 1 metra, takie, jakie służą do stabilizacji pasów drogowych, część słupka pomalowana była na kolor pomarańczowy. Geodeta nie miał żadnych wątpliwości co do przebiegu granic, czynności zostały wykonane w jednym dniu, na podstawie dokumentów oraz kilku istniejących i odnalezionych punktów osnowy.

Część słupków została wkopana w uprawach rolników, sąsiadujących z działką nr (...), w tym również w uprawach znajdujących się na działce nr (...), należącej do oskarżonego S. U..

/zeznania świadka A. S. k. 88 – 90, mapa k. 19, protokół oględzin k. 7-8/

W dniu 2 października 2013 roku na działkę nr (...) należącą do oskarżonego przyjechał K. K. (2) celem wykonania prac polowych – wykopania buraków. Prace wykonywał kombajnem buraczanym. W pewnym momencie, podczas wykonywania prac maszyną zawadził o słupek, umieszczony w tym miejscu w dniu 11 lipca 2013 roku, niszcząc go. Kombajn również uległ uszkodzeniu. Po naprawieniu maszyny oskarżony wraz z K. K. (2) udał się na działkę celem odszukania innych słupków, aby nie doszło do ponownego uszkodzenia maszyny.

Następnie oskarżony, przy pomocy ciągnika, wyciągnął z ziemi dwa betonowe słupki i położył je na skraju pola.

/zeznania świadka K. K. k. 90-91, wyjaśnienia oskarżonego k.87/

Oskarżony S. U. ma 60 lat, ma wykształcenie zasadnicze, jest rolnikiem posiadającym gospodarstwo rolne o powierzchni 24 ha wraz z budynkami i maszynami rolniczymi, z którego prowadzenia osiąga dochód w wysokości ok. 1600 zł miesięcznie, jest bezdzietnym kawalerem, nie był karany.

/dane osobowe k. 86-87, karta karna k. 49/

Oskarżony S. U. w trakcie postępowania przygotowawczego przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu, wyjaśnił, że posiada działkę nr (...) graniczącą z działką należącą do ZK G.. Przyznał, że podczas wykopywania buraków w dniu 2 lub 3 października 2013 roku usunął słupki graniczne rozdzielające jego działkę oraz działkę Zakładu Karnego. Wyjaśnił, że zrobił to dlatego, że słupki przeszkadzały w wykonywaniu pracy przez kombajn. Podczas przesłuchania oskarżony złożył wniosek o warunkowe umorzenie postępowania karnego.

W dniu 17 października 2014 roku na posiedzeniu, obrońca oskarżonego oświadczył, że oskarżony nie wyraża zgody na warunkowe umorzenie postępowania karnego.

Przed sądem oskarżony jak poprzednio, przyznał się do usunięcia palików, ale nie do popełnienia przestępstwa. Podał, że działka na 75 jest jego własnością, że wiedział o pracach prowadzonych przez geodetę, w dniu 11 lipca 2013 roku, jednak uczestniczył w nich tylko przez chwilę. Wyjaśnił, jak poprzednio, że w trakcie prac polowych kombajn zahaczył o palik, a później, przy pomocy ciągnika, po odszukaniu innych palików, dwa z nich wyciągnął z ziemi i położył obok pola. Wyjaśnienia oskarżonego w tym względzie potwierdzają wiarygodne zeznania świadka K. K. (2), również co do tego, że pracujący kombajn rolniczy najpierw uszkodził pierwszy ze słupków. Wynika z nich jednoznacznie, że po uszkodzeniu pierwszego słupka przez kombajn, oskarżony przy pomocy ciągnika rolniczego wyciągnął z ziemi wkopane tam dwa słupki.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie w dużej części Sąd ustalił na podstawie wyjaśnień oskarżonego, o takiej samej treści składanych w trakcie postępowania przygotowawczego jak i przed Sądem. Wyjaśnienia oskarżonego potwierdzają wiarygodne zeznania świadków A. S. (1) i A. R. (2) co do tego, że w dniu 11 lipca 2013 roku uprawniony geodeta dokonywał stabilizacji punktów granicznych i wznowienia granic, poprzez wkopanie znaków granicznych. Oskarżony nie kwestionował swojej obecności podczas wykonywania prac, wiedział jaki rodzaj prac jest prowadzony, sam zrezygnował z uczestniczenia w nich. Z zeznań świadka A. S. jak również świadka A. R. wynika również, że oskarżony rozmawiał z nimi o prowadzonych pracach.

Rodzaj słupków jakie zostały wkopane w ziemię w dniu 11 lipca 2013 roku, ich wygląd, Sąd ustalił na podstawie zeznań geodety A. S. (1), oraz protokołu oględzin miejsca zdarzenia. Słupki te były betonowe, o długości co najmniej jednego metra, pomalowane były w części na kolor pomarańczowy, posiadały napis „pas drogowy”. Dwa takie słupki, wykopane i leżące na gruncie, oraz jeden uszkodzony zostały ujawnione na terenie przyległym do ZK G. podczas oględzin wykonanych w dniu 04 października 2013 roku.

Kwestię istniejącego sporu o granicę działek Sąd ustalił w oparciu o wyjaśnienia oskarżonego, zeznania świadka A. R., oraz zgromadzone w sprawie dokumenty – pisma procesowe składane w sprawie VI Ns 555/13.

Sąd pominął zeznania świadków J. W., J. K. i C. M., albowiem, jak wynika z wyjaśnień oskarżonego ich zeznania dotyczą sytuacji, która miała miejsce po dniu 2 października 2013 roku i polegała na usunięciu drewnianych palików powiązanych taśmą, które zostały wbite orientacyjnie przez oskarżonego na potrzeby prowadzonego postępowania cywilnego.

W świetle powyższych dowodów przebieg zajścia został przyjęty jako jednoznaczny w ustalonym stanie faktycznym.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z brzmieniem art. 277 kodeksu karnego kto znaki graniczne niszczy, uszkadza, usuwa, przesuwa lub czyni niewidocznymi albo fałszywie wystawia, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Przedmiotem ochrony czynu opisanego w art. 277 kk jest pewność obrotu prawnego, w szczególności w zakresie obrotu nieruchomościami oraz integralność terytoriów.

Znamiona czynnościowe ujęte są alternatywnie, przy czym "usunięcie" znaku granicznego polega na definitywnym zabraniu go z właściwego dla niego miejsca.

Przedmiotem czynności wykonawczej jest "znak graniczny", rozgraniczający nieruchomości (oznaczający granice między gruntami) czyli znak z trwałego materiału, umieszczony w punkcie granicznym (określającym przebieg nieruchomości) lub trwały element zagospodarowania terenu znajdujący się w tym punkcie.

Mogą to być znaki z trwałego materiału, umieszczone (oczywiście przez uprawnionego do takiego działania) w punkcie granicznym (miejscu na linii granicznej) lub trwałe elementy zagospodarowania terenu umieszczone w takim punkcie. Jeżeli pozwala to na spełnienie funkcji znaku granicznego (odpowiednie położenie, wystarczająca trwałość), to znakami granicznymi mogą być elementy konfiguracji terenu, czyli obiekty terenowe (np. miedze) albo twory przyrody (skała, zapadlisko itp.). W doktrynie podkreśla się, że znaki graniczne to takie, które oznaczają granice między gruntami i mają znaczenie dowodu w myśl prawa, np. kopce, słupy, miedze (Peiper, Komentarz, s. 400; Waszczyński, Przepisy... (w:) System, 1989, s. 818).

Jest to przestępstwo powszechne, które może być popełnione umyślnie (w obu postaciach zamiaru).

W ustalonym stanie faktycznym jest niewątpliwe, że w dniu 11 lipca 2013 roku uprawniony geodeta wykonał stabilizację punktów granicznych, umieszczając betonowe słupki w miejscach istniejących punktów granicznych.

Umieszczone znaki były betonowe, zostały umieszczone w sposób trwały i przez osobę uprawnioną. Stanowiły znaki graniczne w myśl przepisu art. 277 kk.

Oskarżony w dniu 2 października 2013 roku przy pomocy ciągnika rolniczego, a więc z pewnością umyślnie, dokonał usunięcia dwóch ustawionych znaków granicznych poprzez ich wyciągnięcie z ziemi i położenie na skraju pola. Tym samym oskarżony dopuścił się bezprawnej ingerencji w oznaczony znakami granicznymi przebieg granicy pomiędzy działką nr (...) a działką (...). Podkreślić należy, że oskarżony nie kwestionował swojego sprawstwa co do usunięcia znaków, jedynie próbował zdyskredytować ich znaczenie, używając zwrotu „paliki”, co jednak stoi w sprzeczności z protokołem oględzin, zeznaniami geodety oraz z koniecznością użycia ciągnika rolniczego do ich usunięcia.

Nie można także zgodzić się z twierdzeniem oskarżonego, że „paliki” ustawione były na jego polu, zatem mógł je usunąć. W tym zakresie należy przywołać treść postanowienia Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 kwietnia 2006 r, iż "przedmiotem ochrony art. 277 k.k. typizującego przestępstwo przypisane skazanemu, nie jest prawo własności, a dokument w postaci znaku granicznego, stąd bez znaczenia dla bytu tego przestępstwa jest fakt, na czyjej nieruchomości znak taki został ustawiony" (II AKo 198/05, KZS 2006, z. 7-8, poz. 132).

Ponadto, co wynika również z wyjaśnień oskarżonego, wiedział on jakie czynności były wykonywane w dniu 11 lipca 2013 roku, że dotyczyć one miały przebiegu granicy także pomiędzy działką stanowiącą własność oskarżonego, jednak sam oskarżony zrezygnował z uczestniczenia w tych czynnościach. Nie sposób zatem zgodzić się z twierdzeniem, że ustawienie słupków było dla oskarżonego zaskoczeniem, tym bardziej, że po uszkodzeniu jednego z nich przez kombajn, oskarżony poszukiwał kolejnych, musiał zatem spodziewać się ich istnienia. Nie sposób zatem przyjąć, w ustalonym stanie faktycznym, że nastąpiła jakakolwiek okoliczność wyłączająca odpowiedzialność karną oskarżonego.

Zachowanie oskarżonego wypełnia dyspozycję czynu opisanego w art. 277 kk a wina oskarżonego nie budzi wątpliwości Sądu.

Z okoliczności sprawy wynika, iż oskarżony S. U. usuwając dwa znaki graniczne działał z zamiarem bezpośrednim, przy czym jak wynika z zebranego materiału dowodowego oskarżony usunął dwa znaki graniczne, a nie cztery jak zarzucano mu w akcie oskarżenia. Dwa znaki zostały usunięte przypadkowo przez pracującą na polu maszynę, co do nich nie ma możliwości przyjęcia umyślności działania oskarżonego. Sąd zmienił również opis czynu uznając S. U. za winnego jego popełnienia, ponieważ kwestia własności nieruchomości – działek nr (...) nie ma znaczenia dla bytu przestępstwa opisanego w art. 277 kk. Istotne jest jedynie to, że znaki graniczne zostały ustawione przez uprawnionego geodetę oraz że określały one przebieg granic działek nr (...).

Uznając oskarżonego winnym czynu opisanego w art. 277 kk Sąd wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki na 10 zł. W ocenie Sądu orzeczona kara jest adekwatna do stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz do winy oskarżonego.

Decydując w przedmiocie wymiaru kary wobec oskarżonego Sąd miał na względzie popełnienie czynu z zamiarem bezpośrednim. Sąd uwzględnił również fakt uprzedniej niekaralności oskarżonego. Kara wymierzona oskarżonemu we właściwy sposób spełni swoją rolę w zakresie celów zapobiegawczych i wychowawczych, jakie ma do spełnienia wobec niego. Stanowiąc będzie sprawiedliwą odpłatę za popełnione przez niego przestępstwo, uzmysłowi mu wagę i naganność jego czynu i zapobiegnie ponownemu naruszeniu przez niego porządku prawnego. Kara ta jest również odpowiednia ze względu na jej społeczne oddziaływanie, bowiem wskaże na nieuchronność reakcji karnej, odpowiedniej do wagi przestępstwa. Potępienie czynu oskarżonego wyrażające się w wymierzonej mu karze uświadomi również środowisku, w którym żyje oskarżony, iż zachowanie takie jest naganne. W tym sensie kara zrealizuje swoje cele w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Grzywna w podanym wymiarze jest adekwatna do czynu sprawcy zgodnie z dyspozycją art. 53 § 1 kk, zaś określając wysokość stawki dziennej Sąd miał na względzie stabilną sytuację majątkową oskarżonego oraz stałe dochody sprawcy jakie osiąga on z prowadzenia 24 hektarowego gospodarstwa rolnego.

Sąd na podstawie art. 46§1 kk, zobowiązał oskarżonego do naprawienia szkody, którą wyrządził, poprzez ponowne i prawidłowe umieszczenie dwóch bezprawnie usuniętych znaków granicznych.

Na podstawie art. 626 § 1 kpk i art. 627 kpk wobec faktu skazania S. U. Sąd zasądził od niego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 203, 60 zł tytułem poniesionych w trakcie postępowania kosztów, na co złożyły się koszty dojazdów świadków, ryczałty za doręczenia wezwań i pism, oraz uzyskania danych o karalności oskarżonego oraz opłatę w wysokości 100 zł .